

Womhaj Bóh!

Czísło 16.
24. haprl.

Lětnik 2.
1892.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihicizšeczeri w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Duasimodogeniti.

1 Jana 5, 4: „Wschitko, shtož so wot Boha je narodžiko, pschewinje šwět, a našcha wěra je to dobyče, kotraž šwět je pschewinyła.“

Grichiski mudry běšche junu prajil: „Daj mi twjerdy dypk (punkt) i wonka šwěta, dha chzu zylj šwět i hošom wusběhnyč.“ Běšche na zyljm schěrošim šwěče po tajkim punkče pytał, ale namałak jeho njeběšche. Šdžezkuliz jeho wóczko pohladowasche, wschudžom widžešche jenož kčěče a šwjadnje, porodjenje a wumrječe, nastacze a šhinjenje. Halleluja, je jedny twjerdy punkt i wonka a i wjetcha tuteho šwjadnjeneho, mrězazeho, hinjazeho šwěta, a tutón punkt rěka Jesuš Khrystuš, wčzera a dženska a tónšamy do wěcznosče, kotryž mormy běšche a hlaj wón je žiwj wot wěcznosče hacž do wěcznosče. Shtóž je jeho namałak, tón je móž namałak, i kotrejž šwět i hošom wusběhnje. Pschetož w Khrystušu je byče namałak, kotrejž pschi wschēm nastaczu wostawa, nalěczo, kotrejž njeswjadnje, žiwjenje, kotrejž njeumrje. W Khrystušu, tym horjestanjnym, wě wón šwoje najšnutšicownišche žiwjenje wuškowane, a šwój najškubšichi mēr wobarnowany, kaž Pawoł praji: „Našche žiwjenje je postajene i Khrystušom w Bosy“, a wot tuteho punkta bēži jemu jutrowna móž do wutrobny, kotraž jeho wysche šwěta posběhuje. „Pschetož tón, kiž w naš je, je móžnišchi dylji tón, kiž na šwěče je“, wyska šwjaty Jan.

Teho dla móžemy prajicž: Šzuchisčče jutry, pschetož wěra do horjestanjeneho hisčče dobywa. Kšesczjanška

wěra pak njeje jenož ša-wěrne-džerjenje někajkeho škutka, ani jenož pschijecze někajkeje wuczby; njewěriny do šawisnow, njewěriny do wumyšlenjom, ale wěriny do paršchony, do Jesom Khrysta, kotryž žiwj je a šwoje žiwjenje tym šobudželi, kiž do njeho wěrja. Wěra njeje nabožinske šdacze, ale hromadusamknjenje wot wutrobny i wutrobje, wot ducha i duchej, wot paršchony i paršchonje. Wěra je mohł rjez tón škof, i kotrymž wutroba se wschěch žolmow a nawalnosčow teho cžaka šo wumóže na tón twjerdy punkt i wonka šwěta, kotryž rěka Jesuš Khrystuš. Teho dla šo šwjaty Jan prascha: „Shtó je hewał, kiž šwět pschewinje, kšiba tón, kiž wěri, šo je Jesuš šyn Boži?“ Pschetož Jesuš móže tamny twjerdy punkt jenož byč, hdyž wón Boži šyn, hdyž towarštwó i nim je towarštwó i Bohom, hdyž wěra do njeho bójške, wěczne, šwět pschetrajaze žiwjenje šobudželi. To je Janowe jutrowne wyskanje, šo ta wěra do šyna Božeho naš šynow a džěči Bože cžini, kaž našch textny šaw šo šapocžnje: „Kóždy, kiž wěri, šo Jesuš je Khrystuš, tón je šo wot Boha narodžil“ a našche textne šłowo nētk dale praji: „Wschitko, shtož so wot Boha je narodžiko, pschewinje šwět.“ Bóh běšche w Khrystušu a šjedna šwět — Khrystuš je psches wěru w kšesczjanach a pschewinje šwět.

Pschecžiwnił wěry njeje po tajkim žadny šnadnišchi — dylji šwět. Džiwne šłowo, tak hušto wopacžnje wuložene a šrosunjene! Šdže leži tutón šwět a shtó njenuje jeho mjesh? Luby pschecželo, to ždny je hłupe cžinjenje, poršt posběhnyč a prajicž chzycž: To je šwět, a tamne njeje šwět. Pschetož woboje je wěrne: „Zylj šwět leži

w slym" a na wopaf: „Wschitko Bože stworjenje je dobre a niczo njeje t faczi knjenju, schtoz t dzakowanjom pschije. Pschetoz wone so wufwjeczi t Bozim slowom a t modlitwu.“ Chzemy-li prawje reczecz, dha dyrbinu prajicz: Swet je wschitko, schtoz pscheczimo swjatemu Duchej je. To je ton swet w nas, mjenujzy nasch staru Adam t jeho loschtami a slymi zadoszczemi, a to je ton swet t wonka nas t jeho wabjenjom a t jeho swarjenjom. Ale to najwaznische je, so ty spofnajesch, kajfe so to tebi bycz sda, schtoz swet reka, hdze pola tebe ton punkt je, na kotrymz twoj swet, to, schtoz sa tebe swet je, so t hofow wufbchnycz dyrbi, njech je wulke abo male. Pola Esau besche swet bokowe warjenje, pola Simsona Delila, pola Judascha mofchniczka. Teho dla spytuj sebie, hdze twoj pscheczimnik je, kotrehoz ma twoja wera pschewinycz, na kotrym franliwym punkcze chze cze swet pschimacz, njech je se swojim loschtom abo je swojim hrozenjom.

A pocznje-li czi stystno bycz pschi tajkim bedzenju t tak mozny nje pscheczelow a praschesch-li so bojasnje: kak mozu ja blabe dzeczso swet pschewinycz? dha hladaj na Khrystusa, kak won t swojim wuczomnikam stupiwshi dzesche: „Budzecz stroschni, ja sym ton swet pschewinyl.“ Wufn na Khrystusce, kak won je swet pschemohl. Won je swetny loscht pschewinyl tam w pusczinje, hdz jeha spytowaf wabjesche: „Sny-li Bozi syn, dha rjekn, so tute kamjenje khleb budza; to wschitko chzu czi dacz, je-li so dele panywshi so te mni modlisch.“ Won je swetnu hrosu pschewinyl tam w Gethsemane, jako ton horli khelich pijesche, a tam na kschizu, jako hlof spytowarja t erta hanjazych nje pscheczelow rjekny: „Sny-li Bozi syn, dha stup dele t kschiza“. Je wobaj rasaj pschewinyl, psches to, so pschi Wotzu wofa, so so jemu po loschcze sweta njeschzysche, so won swetnu hrosu sczerpliwje pscheczepi.

W Straßburku na nasepjach,

abo

Woh ma spochi dobre, czlowjek husto dziwne myfle.

Na kerbski wot A. Skr.

„Dzi hjo jutje t njemu, Lejna. Tamle w komorje ku pjenjesu, pjenes tam descz lezi, — chzesch mi to sczinicz? D, hewaf njemozu se zanyu prawym merom wumrjecz. Chzesch temu dobrotu wopofasacz, kiz je cze hidzil, chzesch so sa teho modlicz, kiz je cze wuranil a pschesczchaf? Twoj hlof ja wjaz njeskyschu, luba dzowka, mi we wufchomaj wscho schumi, daj mi neczo sa snamjo, so mje srosymisch.“

Ja jemu ruku tloczach, won pak mi srosymi, schto t tym sechzu. „Woh cze sa wscho pozchnuj, moja dzowka!“ won praji a podla so jemu jeha wobliczo wsche wujasni. „Bozo, moj Bozo, netke sym hotomy t tebi pschinez, ty sy kamilnisch, hacz sym byl ja pscheczimo mojemu Janej, ty mje je swojich njebjesow njewustorcjisch.“

Seno hischcze, Lejna, tamle tu papjeru dyrbi knjes sudniski hamtman sam wotewricz. Hdz budze moj syn morny, dyrbi tale khezja a tole kublo Handrijei kuschecz. — Sa staru Worschlu sym so tez postaraf. Za je mi swerna a sprawna wjele let kuschka, duz njesme na swoj staru dzen zanu nusu czerpicz. Ty sy mi moju wutrobu slemil, ale ja so czi sa to dzakuju, Bozo, Anjeze! Sa chzu twoje swjate mjeno — —“

Dale won njemozesche dorzczecz; pschi wschem tymle reczenju mi won moju ruku hischcze junu potloczi, potom swojej woczci sandzeli.

Ja hnydom domoj dobezach a wupowjedach wscho tole naschemu nanaj. S wopredka mi nasch nan do niczego swolicz njechafche, dotelz smēja ludzo pscheczimo temu swoje recze. Sa pak jemu prajich: „Schto so wo to staram, kajfe smēja ludzo swoje recze, hdz mozu tu komu mrejazemu pomhacz jeha poslenju wolu dopielnicz, ja hdz mozu temu wobohemu Janej pomhacz jeha hortu kmjercz wolozicz. Duz so njecham wo to staracz, hacz mje ludzo

khwala abo hacz so na mnje horscha, runje kaz budze mi, hdz budu w rowje lezo spacz, wscho jene, hacz na rowje zane roziczki rostu abo wozahanzu. Mje sebi zenje nictó sa njewjestu t wofarjej njepowjedze.“

Nasch nan hluboko podchnu. Ale dotelz posna, so ja wscho to jakne widzich, schtoz sechzich, dowoli mi won jo, ale t tym wumenjenjom, so dyrbi Worschla so mnu duzu do Straßburka hicz.

So polnju bechmy njeboheho stareho Zurja do rowa skhowali. Jako be so poczalo czmiczacz, pschindze Worschla po mnje t nam, so bychmoi so hromadze na pucz do Straßburka podafoj. Swjaty wjeczor so runje swonjesche, jako duzu po wby dzechmoi, duz sebi Worschla saspewa:

Ach Anjeze, wofa pola nas,

Netk t wjeczoru so blizi czaf.

Ja bech wobaj taj dnaj, wo tym, so be Zurij wumrjet, hacz do jeha pohreba doma knehbeu koschlu hotomu seschila a sebi ju, jako wotendzech, do schorzucha sawjasala. Worschla so mje woprascha, schto chzyla ja t nej sapoczecz? Sa pak jej na to wotmolwich: „To zom budzecz borsy kama wohladacz.“ Dzen a noz wobaj stupachmoi, powotpocznychmoi jeno mafu khwilku, — pschetoz wobaj so bojachmoi, hacz tam njemohlej posdze dopschinez.

Jako so psches reku Rhein wjeschmoi a Worschla lodznikej wupowjeda, so chzemoj wobaj do Straßburka, praji namaj ton: „Tam budzetaj moz runje wohladacz, kak tam tych tijosch wobohich holzow satsela, kiz bechu wondano sechzyl t wojakow czeknych.“

Czi bechu sebi tonle moj czolm wfali a chzychu so t nim psches reku do Nemzow pschewjescz. Temu jenemu budzich byl ja t wutrobu popschaf, hdz budzische jim mohel se sbozom wuczefnych, pschetoz to be zafostne hladacz, kak so jim won wobarasche, jako chzychu jeha tamle pschi tych wjerbiczch sajecz.“

Jako Worschla tole wufkyscha, chzysche wona poczcz wscha t hlofom zafoszczicz, ale ja jej prajich: „Wuczerp, mjelcz a njes wscho bjes storzenja!“ hacz runje kama sobu poczach tsherpjetacz, jako sebi won swoj czolm tam delka pschi nasepje pschwiasa, na kotrejz be nehdy dyrbjaf Jan stacz.

Borsy bechmoi w Straßburku. Moj dzechmoi kamjentnu hafu horje hacz na most, tam stejo satschachmoi, so namaj hromada luda napscheczimo czehnje, a so maju czile wschitzu wotry stup. To bechu wojazy, duz jim t bofu dzechmoi.

„Slej, czil tu jatych wjedu“, praji Worschla. „Bozo Anjeze“, wona na to t hlofom sawofa, „pohladaj, pohladaj, Lejna, tamle ton!“

Duz so wohladnych. Tijosch wojakow tam wjedzechu; kody wot tychle sajatych mjesche swojej ruzi na khribjecze swjasanej. Ale jeneho wot nich hnydom posnach. Teho budzich byla posnaka, budzische mel ton hlowu wschu sceru a khribjet wschon selschimseny, ale won be hischcze wschon takti, taktiz be byl nehdy, jeno wjetchi be, a kulsischi a muznischi, a won tam wschon t runa stupasche.

Duz mje won tez wuposna. Wschaf be jeno trjebaf woczci posbchnycz, duz so na dobo t woczomaj setkachmoi. „Lejna, Lejna!“ won sawofa, a wschitzu swojej woczci na naju sbzechu. Won stejo wofa, pocza se swojomaj swjasanymaj rukomaj machacz a dzelacz, t nohomaj pak ani stopu dale stupicz njechafche, ale so sapjerasche.

„Schto pak jowle safo je?“ sawofa wshschichi, „t wami do predka, pschezo do predka, wy tajzy a hinajz!“ duz Jana do predka tloczachu, hacz runje so jim won jara sapjerasche. Tamaj druhaj jatej beschtaj tez horje na naju pohladafoj a jako mje wuhladaschtej, sawofaschtaj: „Tale drje je twoja lubcziczka? — Prosch ja nas, rjana holczka, so nas wichech puschcz!“ Ale Jan mi hischcze sawofa, bjes tym, so jeha do predka storkachu: „Ne, modl so sa nas, Lejna, nam je hjo wschon nasch wufud wosjewjeny!“

(Pofraczowanie.)

Najrjescha hodzina twojeho ziwjenja.

(Stonczenje.)

Wstoscz dyrbisch pak meczi. Ty dyrbisch sebi weczneho ziwjenja westy bycz. W naschim czafu so wjele do sawesczenja dzerzi, wo czimz w prijedawichich czafach niczo njewjedzachu. To zadanje, wscho sawesczczicz, wufhadza bjes dwela t teho roscherjeneho saczczja powschitkomneje njewstoszcze we wschich wczach w naschim njemernym a so pschelhwatazym czafu. Haj woprawdze, to so ziwjenje (po prawom wumrjecze) sawesczi, to sawescza swoje „wudowy a khrotu“, to so spytaja se sawesczenjom wobarnowacz pscheczimo trupam, wohnju, twarjenja na kraju a lodze na morju so sawescza.

Šzamo stat je w wulkej mērie samwšćenje do ruki wsał. Niž jenož fastojnižy, wšchitzy „dželaczerjo“ a „dželaczerki“ w zpyłym kraju dyrbja samwšćene bycz pšćecziwo njesbožu, khorosczi atd. Tak šo człowjekojo na wulke kašy spušćajeja, do kotrychž płacza, šo bychu w czěžkich czabach wopusććeni njebyli.

Ša šebi nětko š daloka ani na to njemyšlu, pšćecziwo temu wšchemu něšćto prajicz. Ale to wulke prašćenje — to prašćenje, kotrež tał wysche wšchitkich druhich steji, kaž wěcznosť wysche czaba — to wulke prašćenje tola je: Kał móžu samwšćeny bycz, šo njewumru, hač runje wumru, šo wěczne žiwjenje šebi dobydu, hdyž wumru, — wěczne šbóžne žiwjenje, ša kotrymž šebi moja dušča žada?

Katholška zyrkej drje czini kaž by wulke „wěczne žiwjenje samwšćaje towaršćto“ była. Wona šebi wot šwojich stawow žada, šo šwoju duchownu šwobodnosť (šrejotu) ša płaczišnu dadža, a jim ša to šbóžnosť na kónzu lubi. Ewangelijon pał zyle hinał rěczy. Šapostol Pawoł to pšćezjo šašo wupraji, šo šebi žaneje mēžy tał wěšty njeje kaž wěczneho žiwjenja. Ale na czo wón tutu wěšćošč sałožuje? Šznano na to, šo je šo jemu Šesuš Khrystuš šjewił pšćed wrotami měšća Damaskona. Ně! — Što dha šnano šwoju wěšćošč sałožuje na czěrpienja, kotrež bē Khrysta dla pšćeczěrpił? Ně! — abo na šwērne šćutkowanje w šćuzbje Khrystušowej? Šišće junu „ně“, hač runje šam praji, šo je wjazy dželał, hač czi drušy šapostoli wšchitzy. Ně! nó dha šnano je to roščćenje a pšćibymanje w nowym žiwjenju, šćtož jeho wěšćošč czini? Ně! hač runje plodny ducha Khrystušowego drje pola nikoho tał šjawne šo njepokašachu kaž pola njeho.

Šaj, šćto dha jemu wěšćošč da? Nicžo druge, hač jeho, „teho najwjetšćeho wšchitkich hrěšćnikow“ mēry połne šjednocjenje š Šesušom, š tym šbóžnikom tych hrěšćnikow. Wón wušnaje: „Ty, w kotrymž je mje šwojaty Bóh lubował, ty, kiž by šo nade mnu šmilil, jako ł twojimaj nohomaj ležach, — ty budžeš wšchitko czinicž! Ty móžeš a budžeš šapoczany šćutk dokonjecž pšćecziwo tamšynt czertam, pšćecziwo šwētej, hrěčej, šmjerczi a heli.“

Tu je ša kóždeho pucz, ł prawej radošči šo pšćedobycž: „Bohladaš w mērie na Šesuša.“ Šapšćimni jeho tał derje, kaž móžeš. A hdyž by jeho pušćzil, njewušan přjedy, hač njeišy jeho ruku šašo šapšćimnył. A potom špēwaj: „Ša wěšće wēm, šo mje nicžo wotdželicž njemóže wot jeho luboščje.“ Prawa lubošč pšćezjo dawa, šćtož dacz móže. A lubošč Khrystušowa da, šćtož dacz móže — to je wěczne žiwjenje, kotrež je w nim wobšamšćjene.

To bēšće tón pucz, po kotrymž bēšće Pawoł tón pucz, po kotrymž bēšće tamna czetka, kotraž pošlednja wo šwojej najrjeišćej hodžinje žiwjenja pomjedasche, ł wěšćošč pšćiščła. To je twóji a móji pucz. Šapostol Šan pišće: „Kaž wjele jeho horje wšachu, tym dha wón móž, šo bychu Bóže džěczy byli. Kaž wjele jeho horje wšachu — kajzžkuli tež hewał bēchu, jeno šo jeho horjewšachu. Kał dha horjewšacz? Ša toho dha horjewšacz? Šso wē, ša teho, kotryž chze bycz, ša šbóžnika hrěšćnikow, kiž nam hnadu a wodacze dawa, ša lešarja dušchow, kotremuž šo pšćepodamy, ša teho krala, kotrehož wolu czinicž chzemy. Nicžo mjenje a nicžo wjazy! Temu šbóžnikow ma napschecziwo šćupicz hrěšćnik, kiž w prošće leži, kiž pał šwoju wutrobu šćěroko temu šbóžnikow wotewri a praji: „Czi, šćtož chzeš šo mnu, jeno šo twojej czěčzi šćuzi.“ Šako šwojemu kralej dyrbi jemu našča dušča napschecziwo šćupicz ł tym prašćenjom: „Šnježe, šćto chzeš, šo bych czinił.“ Tuto prašćenje kaž šamo wot šebje š wutrobhy Šaula pšćiščje, jako bēšće Šesuš šo jemu šjewił. To bēšće wulke šćowo. To šćowo bēšće dopokašmo noweho žiwjenja, nowy šapoczatk. Tute prašćenje bē Pawołej w jeho wutrobje kóždu hodžinu nowe, hač do šmjercze džěšće ša šwojeho Šnješa. A tał wón kóždu hodžinu wopokaša, šo je jemu Bóh móž dał, Bóže džěczo bycz.

„Móž Bóže džěczo bycz“ — tał hordže to šćinczi. A tola, to njeje wjele prajene. Šladajče na Šchčēpana! Šteptany wot šwojich njepšćeczelow wón ša nich prošy. Wudychajo šwoju czwilowanu dušču wón kaž hodler šo pošbēhnje do wěczneho kralešćwa krasnosťe. Njeje to móž, šo jako Bóže džěczo wopokašacz?

Wopusććeny a šamotny stary Šendželčan Šivingstone bē živy šćjedža w nješnatej Šfrizy bješ czornymi. Czi jemu a wón jim njerošymješće, dokelž wón jendželšy a czi šwoju rěcz rěčachu. Ale woni tola šrošymiču tu rěcz jeho luboščje, kotruž je šwojim dobrim, czinjenjom ł nim rěčješće. A jako bēšće wumrjel, tamni czorni jeho czěko, šo ša džakom njeprašćejo, wjele mil daloko

hač ł brjohaj morja nješćechu. A šćtož džęša hišćče do šćjedžneje Šfriki pšćiščje, došč czornych namaka, kiž hnučzi wo wulkej lubošči „bēšeho došćora“ pomjedaju. Šaj, jemu bē móž data, šo jako džěczo Bóže wopokašacz.

A tał namakaš wjele džěczy Bóžich, kiž czíšće šćutkuj, kiž njehadža teho dla šćwaleni bycz, kiž pał do hētow hubjeišćwa a šćudoby mēr nošča, kotryž maja jako Bóže džěczy. Džęša rano pšćewodžach czichu žónštu ł rowej. Wona bēšće w hojēni mēžazy dołho na raka šćora była a bu wjazy kóčž teho dla opešrirowana (rēšana). Ženje człowjeka njewohladach, kiž mēješće telko bološćow czěrpicž. A tola njebē ta žona na žane wawšnje nješbóžowna. Wona blišćošč šwojeho šbóžnika tał žiwje czujješće, šo bēšće jej mēr š woczow widžecz. A pšćiščodnje krasnosťe bēšće hižo tał wēšća, šo mēješće bohaty troščt ša šćudne dušče, kiž ł njej blišćo šćupichu. To bēšće lubošny napohlad, tał šo te „šmilne šćoty“ na jejnym bēdženju a dobyczu natwarjachu a tał wona šašo pšćez nje troščt došćawasche. Mērejo mje wona prošćesche pola jejneho kašćeža wo šćowje šwojateho pišćma rěčecz: „Šóš je mi panył na wješće měšćo, mi je šo rjane herbšćwo došćalo“ (Ši. 16, 6.) To šćym rady czinił. Najrjeišća hodžina w žiwjenju tuteje žony bēšće ta, hdyž bē teho šbóžnika ša šwojeho šbóžnika špōšnała. Nětko je jej hišćče rjeišći džęri šćšhadžal, hdyž jeho widži wot woblicza ł wobliczu. — A luby czitarjo, kotra je dołal najrjeišća hodžina w twojim žiwjenju?

+ **Moje žiwjenje by, Khrystšće, Šmjercž je moje dobyče!**

W małym měšćacžku blišćo rušćej mješy bēšće stary židowšći lešar živy, dobrny, czěščomny człowjek, kotryž žaneje próžy njelutowasche, šwojich šćudnych šćornych wopšćowacz, hač runjež dyrbješće ł wjetšća darmo lešowacz. Teho dla bēšće wšćudže jara lubowany a wšchitzy wjele do njeho džeržachu. — Tuton lešar w pšćeczelnym wobšćadže ł mlodym ewangelšćim duchownym tamneho měšćacžka stejješće, a ł nim šo roščćowasche wo wšćelatick wēdomošćnych prašćenjach, tež wo šćěščjianskej wuczby, wot kotrež wón njebē njedóšćny wōšćal, ale tola hač ł wēšćenju do Šyna Bóžeho a wumóžnika teho šwēta šo hišćče njebē pšćeczšćaczal. —

Tu šo ras wječžor zyle pošdže wo durje duchowneho klepašće: „Šnješ došćor da prošćycz, šo hišćče jeho hnydom wopšćali“, rēkašće wotmošćjenje. Njemalo pšćěšćwatany bēšće tón duchowny, jako jeho stary pšćeczal, kiž widomnje czěrjazy w kóžu ležješće, wo to prošćesche, šo chžyl jeho hišćče tutu nož šćěčicz, wón je ł połneho pšćěšćwēdženja hotowy, šćěščjiansku wēru pšćiščecz. A nětko wón temu je špodžiwanjem pošćuchazemu duchownemu šćědowazy podamł pomjedasche:

„Pšćed někotrymi dnjemi pišći šćorožuju šćareje, brašćneje maczerki stejach, kotruž hižo wot něšćto lēt šem czasto wopšćuju. Ša widžach, šo ł njej ł kónzej šćwata a trochu šćruščy ja šćpšćach ju na jeje šo bližazu šmjercž pšćišćotowacz. Ale měšćo teho šo šo wona, kaž šebi myšćach, našćoža, dha šo jejne lube šćare woblicžo w šbóžnej radošči šwēczješće a jejny ert bēšće pošny džakowanja a šćwalenja; šwješćelena wona wyšćasche: „Moje žiwjenje by, Khrystšće, šmjercž je moje dobyče!“

Šotom wona moju ruku šapšćimniš šo mi na hnujaze wawšnje ša wšćitku lubošč džakowasche, kotruž bēch jej wopokašal, a mje prošćesche, šo bych jeniczke, šćtož ma wona wotkašacz, jejnu šćaru bibliju wot njeje ł šebi wsał. Ša druge ranje bēšće móji přeni šćód do domu teje šćareje a ja namakaš, kaž bēch woczal; wona bēšće w nožy wumrjela. A kaža šbóžnosť, radošč a šćoščnosť na tym wurudženym wobliczu wotpočowasche! Šawēščje wēra, kotraž tał, kaž tudy, šćožele a hrošy šmjercze pšćewinycz šamóže, dyrbi ta prawa bycz. Najy pošlednje roščćowanje mi hišćče do wucha šćincješće a ja czinjach, kaž bēch tej žony šćubit a czitach w tej mi wot njeje darjenej bibliji. Šćto ja tam namakaš, to ł mojeje prošćwy widžicz, ja czuju, šo dołho wjazy živy bycz nimam a chžyl rad jako šćěščjians domoj hič móž.“

Temu duchownemu šo radzi hišćče w tej šćamej nožy někotrych jako šwēšćow wuproščycz a pšćed nimi tón stary žid šwoje šćěščjianske wušnacze wotpožoji, na kotrež móješće šo wušćeczicz. Kaž bēšće šaczawał, tał šo dopielni; jenož hišćče malo dnjow a wón tež šćěščjische ł lešćchemu žiwjenju šancž wōdacža šwojich hrěchow a šbóžneho horješćacža wēšty.

Tał dyrbješće ta pobožna maczerka tón šćěšć w Bóžej ružy bycz, tutu dušču dobycz, kotraž kaž wšchitzy, kotřž teho Šnješa

nješnaju, kwoje žiwjenje dolho w bojosći kwiercze je wotroczniza bycz durbjaka. Sejne sbózne wumrjecze bėsche jejnemu staremu dobroczelaj spoczatk noweho žiwjenja, so tež móžesche wón kwojej woczki sandželicz i tym wjekełym dobywatřim wusnacjom: „Moje žiwjenje by, Khrysticze, kwiercz je moje dobycze!“

—M—

Wojerški hetman Dufros.

Wojerški hetman Dufros bu w bitwje jaty. Wón bė czežo franjeny a ležesche w mrėczu; duž so jeho praszachu, hacj kebi katholickeho mėschnika žada. Wón to wotpołasa. Protestantiskeho pał pschija. Pschi kwojim přenim wopycze jeho tón tał thoreho namaka, so so dolho i nim rosrėczowacj njemóžesche, tola mrėiazu dobru faczišcėž wo nim w pomjatk u thowa a teho dla hišcėže juntrócž po njeho pókła.

„Kwjes hetmano, wy scze smėrom na bitwišcėžu stali, hdyž kulki wokoło wascheho czoła hwisdachu, nėtł so tež bojecz njekwėcze, kłowo kłutneho napominanja kłyschecz; wy durbicze so hotowy džerjecz, nėtł kwojemu Bohu napschecziwo hič.“

„Boha ja ženje wohładał nješnym, pokazcze mi jeho a ja budu do njeho wėricz.“

„Derje!“ džesche duchowny, „sa nėtłre wofomiknjenja budžecze wumrjecz, wasche czežo budže so do roma položicz, wone budže rostłacz do luteho procha. To je wschitko.“

„To je wschitko? a moja duscha?“

„Wascha duscha, kwjes hetmano, do teje ja njewėrju; pokazcze mi ju, ja ju hišcėže ženje wohładał nješnym.“

„Ale“ czežo franjeny wotmolwi, „hdyž ju tež wjewidžu, ju tola cžuju.“

„Ach tał, wy ju cžujecze? Ale prajcze, njecžujecze w njej tež i cžakami wėsteho pschewodžerja, kiž wam to ste, schtož scze cžinił, porokuje?“

„Wjes dwėla.“

„Tuton hłóš, kiž waš wobskoržuje, je to knano wascha macz?“

„Nė.“

„Se to knano wasch general?“

„Wy žortujecze. To je moje kwėdomnje.“

„Haj, ale to kwėdomnje, i wotłal wone pschindže?“

Hetman durbjesche pschidacž, so wone wot Boha pschindže, kotrehož ženje hišcėže widžal nješbė.

„A je to kwėdomnje krute abo łahodne se kwojim porokowanjom?“

„Krute a njekmilne.“

„Kał durbu teho dla tón bycz, wot kotrehož pschindže?“

„Kunje tał kruty — a ja kym šhubjeny cžlowjek!“

Duchowny na to: „duž nėtł pokłuchajcze, schto wam tute knihi, tón—evangelijon wot teho Kwjesa Jesom Khrysta, praja: „Tał je Bóh teho hetmana Dufrosa lubował, so wón jemu kwojeho jenicžto narodženeho kyna dał je, so by hetman Dufros, jeli so do njeho wėri, šhubjeny njebyl, ale to wėczne žiwjenje mėt.“

„Ach, kwjes duchowny“, mrėiazu sawoła, „ie-li so je to, schtož wy prajcze, wėrno, by jara derje sa mnje był!“

„Tał je: w Jesuku Khrystuku je wam Bóh wodał; to wėrcze!“ Hetman Dufros to wėrjesche a dokełž w kwojej pókłednjei hodžinje hišcėže i nadžiju na teho kłhižowaneho kyna Božeho pohłada, móžesche smėrom wušnyčž.

Kasne wotmolwjenje.

Šsyn kławneho, wschudže snateho stareho Zietena, bėsche žiwu jako pókłeni kwojeho rodu na kwojim wótzowškim kuble Wustrowje. Tam bėsche kebi wón dał na wjeknym pohřebnišcėžu wulki row kam sa kebjcze cžinicz a wulki pólny kamjen wobrubacž, kotryž durbjesche so junu na jeho pókłeni wotpocžint položicž. —

Jako Wjedrich Wylem IV. w lėcže 1844 tuteho „pókłenjeho Zietena“ wopyta a tež tuton džiwny row kebi wohłada, wón džesche na tón kamjen pokazo:

„Zietnje, tón kamjen ma jedyn smył!“ nacžož tón stary kwjes krałej wotmolwi: „Tón, kiž budže spody njeho ležecz, ma hišcėže ič wjaz!“

—M—

Dwojaka wėra. Šendželški duchowny bu nėhdy i žonje pomokany, kotraž bė w wulkei štyšnosći. Hdyž bėsche na jejne šdychowanje kłwilu smėrom pókłuchał, wón wopravdžitu pschicžinu jejneje wulkeje šrudoby špókna. „Duba žona“, wón i njej praji,

ja widžu, mój mamoj wschelaku wėru. Wascha so na to kłowo „cžinicz“ klojuje, ja pał so kłowa „cžinjene“ džeržu. Š teho tež šrudoba wascheje wutroby pschindže. Wy so pschezo jenož praszecze: Šchto durbu cžinicz, so bych kwoju winu sapłacžila a kwoje hrėchi wotbyła, so bych kebi hnadneho Boha a wėstocž sbóžnosće dobyła? Sa pał so wschėdne wjekelu, so je wschitko hižo cžinjene a so stej moja wina a hrėch wotewšatej — i kłwin mojego sbóžnika, na hóržy Golgatha pschelatej, so je mi sbóžnosć dobyta a so mam jenož sapšchimnyčž, schtož je sa mnje cžinjene. To mi wjekelocž dawa pschi nabbėhowanju spytowarja a mój, wšho spytowanje pschewinyčž. A džecze wy mėt a wėstocž šboža dozpicz, durbicze kłowcžto „cžinicz“ pušchicž a to kłowo „cžinjene“ sapšchimnyčž jako wėstly šažož kwojeho šboža. Š kłowa na tu žonu kłuboki faczišcėž cžinjachu. Tón Kwjes jej špožcži, so móžesche w wėrje to wulke kłowo „cžinjene, dołonjane“ sapšchimnyčž a so i nim psche wšchė wichory šnutštowneho njemėra pschewodžecž, hacž sbóžna wėstocž wodačja hrėchom a džecžatštwu Božeho i nješkełim trošchtom štyšknihu wutrobu napjelni a tón mėt do njeje šacžahny, kotryž kwėt ani dacž ani wsacž njemóže.

Njekščene džeczo.

Jedyn Barliński mėsčžanski mišjonar powjeda: „W jenej kwojbyje bėchu schturi džeczi, i kotrychž nješbė žane kščene. Šsuško-džinki husto tu macžer napominachu, so by tola kwoje džecžatka kščicž dała, dokełž je to kščesčijana pschibłuschnocž. Tola wona napschecžo tajkim napominanjam liwka a šymna wosta, haj durbdy mėsjesche kwoj kłwėch. — Wórny po tym jene ššilėtne džeczo po krotkei khorosczi šemrje. Šako durbjesche so nėtł pohřebacž, so hišcėže na druge džecžaze cžėłta na pohřebnišcėžu cžakasche. Duž tótka do rynthow žarowazych stupi, so by jenotliwym rowy pschipołasał a džesche: „Tu je tón row sa te njekščene džeczo.“ Tuto kłowo macžer njekščeneho džecžca tał pohnu a nastroža, so jej pschezo šašo i wotewřeneho roma žałostnje do jejneju wuščow kłincžesche: „To je row sa njekščene džeczo!“ — tał wona šama powjedasche. — Kał budže pał jej junu we wėcznosći do wuščow kłincžecž, hdyž budže rėfacž: „To je macž njekščeneho džecžca!“

—M—

**Š tajkež mėru wy mėricze,
Š tajke budže wam šažo mėrjene.**

Mat. 7, 2.

Šsym štajnje bratrow wuwinował,
Hdžekłuli šłė so wo nich rėczesche;
Šsym wopluskanych wucžiscžował,
Šim i mjedom hojil rany jedošte.
A je-li bliščemu schto jamu hrjebał,
Šsym jemu pschew nju wėchu postajil:
A teho nješnym nihdy kacž so trjebał,
Šsym i tym kebi wjele bratrow špschecželil,
A wėm, so sa to i lutej hnady mi
Bóh junu wėcznu sbóžnosć wobrađi.

Quasimodogeniti.

Njedžela	Rom. 12.	Psalm 98.
Póndžela	Jan. 16, 5—15.	Šaf. 1, 16—21.
Wutora	Kol. 3, 12—17.	Psalm 96.
Štrjeda	1 Pėtr. 1, 1—16.	1 Kral. 17, 1—16.
Schtwórť	1 Pėtr. 1, 17—25.	1 Kral. 17, 17—24.
Pjatk	1 Pėtr. 2, 1—10.	1 Kral. 18, 1—20.
Šsobota	1 Pėtr. 3, 8—22.	1 Kral. 18, 21—46.

„Pomhaj Bóh“ je wot nėtka niz jenož pola kwjesow duchownych, ale tež we wšchėch pschewdawańjad „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na schtwórcž lėta płacži wón 40 np., jenotliwe cžifla so po 4 np. pschewawaju.